

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น
เพื่อประกอบการจัดทำร่างระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีแรงงาน พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เพื่อมีอำนาจฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖ ให้อำนาจอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ดำเนินคดีแทนผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาทได้ และเพื่อให้การฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงวางระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีแทนผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาท พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทั้ง ๒ ฉบับ มีสถานะเป็นกฎที่มีผลกระทบต่อประชาชน มีผลใช้บังคับมาเป็นเวลานานพอสมควร จึงสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและให้เป็นไปตามกระบวนการตรากฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

คดีแรงงานที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจฟ้องคดีให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย พ.ศ. ๒๕๔๘ และคดีแรงงานที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำหน้าที่ดำเนินคดีแทนผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาทตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีแทนผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาท พ.ศ. ๒๕๕๔ จะต้องเป็นการเรียกร้องสิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งพนักงานตรวจแรงงานได้มีคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างหรือผู้รับงานไปทำที่บ้าน และคำสั่งนั้นเป็นที่สุดตามมาตรา ๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้วแต่กรณี การรับเป็นทนายความฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ลูกจ้างหรือทายาทฯ ซึ่งประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นทนายความฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้จะต้องยื่นคำร้องขอตามแบบที่กำหนดด้วยตนเองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ออกคำสั่ง ท้องที่ลูกจ้างหรือนายจ้างมีภูมิลำเนา หรือท้องที่ที่มีมูลคดีเกิดแล้วแต่กรณีส่งผลก่อให้เกิดปัญหา ดังนี้

๑.๑ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงาน

คดีแรงงานตามระเบียบกรมฯ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กรมฯ จะเป็นทนายความดำเนินคดีให้จะต้องเป็นคดีที่ลูกจ้างหรือทายาทฯ เรียกร้องสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ เท่านั้น ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถ

ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีแรงงานอื่นได้ ซึ่งคดีแรงงานตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หมายความว่ารวมถึง คดีที่เป็นข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงาน หรือเกี่ยวกับสิทธิของนายจ้างและลูกจ้างด้วย อำนาจดำเนินคดีแรงงานตามระเบียบกรมฯ ไม่สามารถให้การคุ้มครองหรือช่วยเหลือในการดำเนินคดีแรงงานอื่นให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทฯ ได้

๑.๒ ปัญหาเกี่ยวกับระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ อำนาจความสะดวก และรวดเร็วแก่ประชาชน

ลูกจ้างหรือทายาทฯ ที่ประสงค์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานตามระเบียบกรมฯ จะต้องยื่นคำร้องขอตามแบบที่กำหนดพร้อมทั้งจัดทำและมอบเอกสารให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ท้องที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่ง ท้องที่ลูกจ้างหรือนายจ้างมีภูมิลำเนา หรือท้องที่ที่มูลคดีเกิด แล้วแต่กรณี ซึ่งลูกจ้างหรือทายาทฯ ต้องเดินทางมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลา ในการเดินทาง เสียเวลาในการรอเอกสาร

๑.๓ ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกจ้างหรือผู้รับงานไปทำที่บ้าน โดยรัฐให้ความช่วยเหลือเป็นทุนายความในการดำเนินคดีแรงงานให้ตามระเบียบกรมฯ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นทุนายความดำเนินคดีให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย พ.ศ. ๒๕๔๘ เฉพาะคดีที่เป็นการเรียกร้องสิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งพนักงานตรวจแรงงานได้มีคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างหรือผู้รับงานไปทำที่บ้าน และคำสั่งนั้นเป็นที่สุดแล้ว ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือดำเนินคดีแรงงานอื่นได้ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงระเบียบกรมฯ เพื่อขยายความคุ้มครองและให้การช่วยเหลือดำเนินคดีให้ลูกจ้างหรือผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาทฯ ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นการกำหนดระเบียบกลางเกี่ยวกับการดำเนินคดีแรงงานของกรมฯ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน กรมฯ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ให้บริการนายจ้าง ลูกจ้าง และประชาชนทั่วไปเพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้แรงงาน ตามระเบียบกรมฯ ลูกจ้างหรือผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาทฯ จะต้องเดินทางมายื่นคำขอและมอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นทุนายความด้วยตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาระบบและอำนวยความสะดวกยิ่งขึ้นให้แก่ลูกจ้างหรือผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาทฯ ที่ประสงค์จะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นทุนายความดำเนินคดี จึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้บริการสาธารณะตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ชาติฉบับที่ ๑๒ ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยปรับปรุงระเบียบกรมฯ ให้ลูกจ้างหรือผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาทฯ สามารถยื่นคำขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นทุนายความผ่านระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (online) กรมฯ ได้

๒. คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย

หลักการสำคัญของร่างระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีแรงงาน พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) การแก้ไขร่างฉบับดังกล่าว มีการเพิ่มอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายให้ครอบคลุมถึงกฎหมายทุกฉบับที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้เกิดความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นไป ในทิศทางเดียวกันในการเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการคุ้มครองลูกจ้างในสถานการณ์ปัจจุบัน

(๒) เปลี่ยน...

(๒) เปลี่ยนชื่อระเบียบจากระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีแรงงาน พ.ศ. .... เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดี (ร่างข้อ ๑)

(๓) กำหนดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากเป็นระเบียบที่มีผลเป็นการทั่วไปต่อนายจ้างลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง จึงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ทราบโดยทั่วกันตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (ร่างข้อ ๒)

(๔) ยกเลิกระเบียบกรมฯ จำนวน ๒ ฉบับ ประกอบด้วย ๑) ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย พ.ศ. ๒๕๔๘ และ ๒) ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีแทนผู้รับงานไปทำที่บ้านหรือทายาท พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ใช้บังคับอยู่เดิม ไม่ให้ระเบียบซ้ำซ้อนกัน เพื่อปรับปรุงระเบียบให้เป็นไปตามหลักการร่างกฎหมาย (ร่างข้อ ๓ และข้อ ๔)

(๕) กำหนดนิยาม คดีแรงงาน การดำเนินคดีแรงงาน นายจ้าง ลูกจ้าง (ร่างข้อ ๖)

(๖) แก้ไขอำนาจฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายให้สอดคล้องกับกฎหมายทุกฉบับที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พร้อมทั้งกำหนดข้อยกเว้นในกรณีไม่รับเป็นหนี้ความ (ร่างข้อ ๗ (๓) และข้อ ๗ วรรคสอง)

(๗) แก้ไขการยื่นคำร้องจากเดิมสามารถยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ออกคำสั่งตามข้อ ๕ หรือท้องที่ที่ลูกจ้างหรือนายจ้างมีภูมิลำเนาหรือท้องที่ที่มูลคดีเกิดแล้วแต่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับคำร้องให้ไว้เป็นหลักฐานยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานที่พนักงานตรวจแรงงานออกคำสั่ง หรือต่อสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานที่มูลคดีเกิดขึ้น และเพิ่มช่องทางการยื่นคำร้องของลูกจ้างให้สามารถยื่นคำร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ท้องที่ที่ลูกจ้างหรือนายจ้างมีภูมิลำเนาได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งต่อไปยังสำนักงานที่มีอำนาจหน้าที่รวมถึงการยื่นคำร้องผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ลูกจ้าง (ร่างข้อ ๘)

(๘) กำหนดให้กรณีลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายได้ยื่นขอเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างและลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายได้รับเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายทราบว่าจะฟ้องคดีในจำนวนเงินตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานโดยหักจำนวนเงินที่ลูกจ้างได้รับจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง (ร่างข้อ ๑๐)

(๙) กำหนดบทเฉพาะกาล กรณีมีคำร้องขอที่อยู่ระหว่างการดำเนินการก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย พ.ศ. ๒๕๔๘ จนกว่าคำร้องหรือคดีนั้น ๆ จะถึงที่สุด (ร่างข้อ ๑๕)

๓. บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย

๓.๑ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน

(๑) ผลกระทบต่อนายจ้าง

-ไม่มี-

(๒) ผลกระทบต่อลูกจ้าง

ลูกจ้างได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการดำเนินคดีแรงงานมากขึ้น และได้รับความสะดวกในการยื่นคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนี้ความ โดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายื่นคำร้องด้วยตนเอง

๓.๒ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงานภาครัฐ

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแรงงาน และพัฒนาฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ทนายความเพิ่มขึ้น

๔. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาตในกฎหมาย/การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย ต้องยื่นคำร้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน เพื่อเป็นการแสดงความประสงค์ที่ชัดเจนของลูกจ้างในการขอให้หน่วยงานของรัฐ จัดหาทนายความในการดำเนินคดีแรงงานให้ และเป็นการตรวจสอบมูลคดีเบื้องต้นว่าเป็นคดีแรงงานที่อยู่ในอำนาจ หน้าที่ของกรมฯ ที่จะดำเนินคดีให้ได้หรือไม่ นอกจากนี้ การดำเนินคดีแรงงานในบางกรณีอาจมีข้อจำกัด ด้านงบประมาณรวมถึงบุคลากรซึ่งทำหน้าที่เป็นทนายความ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้อำนาจแก่หัวหน้าหน่วยงาน ในการใช้ดุลพินิจว่าควรรับหรือไม่ควรรับเป็นทนายความดำเนินคดีแรงงานในบางคดี

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กองนิติการ

กันยายน ๒๕๖๖